

УДК 346.543: 338.432

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АПК

КНИЖКА Ю.А.

*Студентка 4 курсу факультету землевпорядкування
Науковий керівник ЄВСЮКОВ Т.О., доцент кафедри геодезії та
картографії Національного університету біоресурсів і
природокористування України*

Розглянуто теоретичні та методичні засади інноваційної діяльності у сільському господарстві. Обґрунтовано перспективи й основні напрями активізації інноваційної діяльності в сільському господарстві. Проаналізовано основні механізми стимулювання інноваційної діяльності, що застосовуються у світовій практиці.

Ключові слова: агропромисловий комплекс, інновації, інноваційна діяльність, інноваційні розробки, науково-технічний прогрес.

На сучасному етапі ринкових перетворень дуже гостро стоїть проблема переходу матеріального виробництва на інноваційну модель розвитку. Це ефективний інструмент подолання негативних наслідків глибокої економічної кризи в АПК і радикального поліпшення показників розвитку виробництва, економічної безпеки країни і підвищення рівня і якості життя населення.

В сучасних умовах розвитку освоєння науково-технічних розробок складає дуже низький процент і не завжди відповідає вимогам сільськогосподарського виробництва. Актуальність дослідження інноваційної діяльності в агропромисловому комплексі обумовлена посиленням конкурентної боротьби на ринку сільськогосподарської продукції та інтеграцією України у міжнародний економічний простір і зумовлює необхідність формування інвестиційно-інноваційної моделі розвитку сільського господарства. Інноваційна діяльність є важливою складовою прискорення розвитку сільського господарства, вона здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво та соціальну сферу. Її результативність залежить від професійного рівня наукових кадрів та спеціалістів сільськогосподарського виробництва. Інноваційна діяльність здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво та соціальну сферу, яка включає: випуск та розповсюдження принципово нових видів техніки та технологій, прогресивні міжгалузеві структурні перетворення, реалізація довгострокових науково-технічних програм з великими строками окупності витрат, фінансування фундаментальних досліджень для здійснення

якісних змін у становищі виробничих потужностей, розробку та впровадження нових, ресурсозберігаючих технологій, що призначені для поліпшення соціального та екологічного стану. На сучасному етапі економічного розвитку міжнародне науково-технічне співробітництво сприяє прискореному розвитку продуктивних сил, науково-технічному прогресу, зростанню інтенсивності у взаємовідносинах між економіками країн.

Важливими стратегічними напрямками розвитку сільського господарства і всього агропромислового комплексу є науково-дослідний прогрес та інноваційні процеси, які дозволяють вести безперервне оновлення виробництва на основі освоєння досягнень науки і техніки. Досвід свідчить про те, що накопичення нових наукових знань малоефективне, якщо вони не перетворюються на нові технологічні засоби або прогресивні ресурсозберігаючі технології, упровадження яких здійснює виробництво. Це заважає перетворенню агропромислового виробництва в рушійну силу науково-технічного прогресу в країні.

Інноваційний процес в АПК - це постійний, безперервний процес перетворення окремих технічних, технологічних та організаційно-економічних ідей і наукових варіантів вирішення певного практичного завдання з метою переходу галузей та підприємств АПК на якісно новий рівень виробничого процесу.

Нині більшість вітчизняних агропідприємств неспроможні виробляти високоякісну й конкурентоспроможну продукцію. Це є результатом таких негативних явищ як: застарілий машинно-тракторний парк, постійне зростання цін на продукцію промисловості і сільського господарства та на паливо-мастильні матеріали, недосконала кредитно-фінансова система і законодавча база тощо. Великий потенціал має аграрна наука, проте він використовується недостатньою мірою і щороку втрачається. В умовах постійного зменшення обсягів бюджетних коштів на наукові розробки швидкими темпами скорочується чисельність наукових працівників і винахідників, що негативно позначається як на кількості, так і якості новостворюваних розробок. Авторські права на інноваційні розробки недостатньо захищені, а відсутність налагодженої системи економічних відносин між учасниками інноваційного процесу не стимулює впровадження новацій у виробництво. Впровадження та ринкове освоєння новацій стримується також рядом інших чинників, серед яких найвагомішими є низька платоспроможність господарств і відсутність достовірної й повної інформації про новітні вітчизняні наукові розробки в галузі сільського господарства.

Великий досвід організації та фінансування інноваційної діяльності підприємств накопичений за кордоном. Його вивчення дасть змогу підвищити рівень організації інноваційних процесів у вітчизняних підприємствах, створити умови для їхнього інвестиційного забезпечення. При цьому слід вивчати інноваційну діяльність промислових підприємств не тільки передових

країн Заходу, а й країн, які розвиваються. Заслугове на нашу думку вивчення програми з формування і розвитку національної інноваційної системи Польщі, Словачії, Республіки Казахстан та інших країн. Основна мета діяльності підприємств АПК у всіх країнах світу - впровадження інновацій та виробництво конкурентоспроможних товарів.

Нині вважається, що найбільш вірним шляхом виходу АПК з кризового стану є максимальне використання можливостей науково-технічного прогресу і орієнтація реального сектору економіки на інноваційний розвиток.

На здатність підтримувати інноваційну діяльність в АПК впливає велика кількість факторів: особливості природно-економічних умов господарювання, стан організаційно-виробничого механізму, рівень готовності господарств до впровадження інновацій, засоби стимулювання досягнень науки та регіональні відмінності суб'єктів господарювання.

Саме тому, широке застосування інновацій являється найбільш дієвим та ефективним варіантом вирішення гострих соціально-економічних проблем АПК, що пов'язані з пошуком механізмів підвищення економічних показників діяльності сільськогосподарських господарств та забезпечення населення високоякісною сільськогосподарською продукцією.

На нашу думку, головним пріоритетом науково-технічної та інноваційної політики в АПК повинна стати державна підтримка на впровадження наукових розробок у сільськогосподарському виробництві.